

Dosarul nr. 2ra-562/23
2-22025636-01-2ra-13042023

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud. V. Negurița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Malîi, V. Cotorobai, A. Braga)

DECIZIE

02 august 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Vasile Botnaru,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Botnaru împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul raional Strășeni cu privire la anularea ordinelor de aplicare a sancțiunilor disciplinare, anularea ordinului de concediere, recunoașterea nulității ordinelor, a proceselor-verbale a Comisiei de validare pentru stabilirea suplimentelor la salariu, restabilirea în funcția deținută și încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecare a cauzei,

împotriva deciziei din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declrate de avocații Petru Coșleț și Olga Ursu, în interesele lui Vasile Botnaru și menținută hotărârea din 18 august 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 21 februarie 2022, Vasile Botnaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva IMSP Spitalul raional Strășeni cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral (f. d. 1-4, vol. I).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul Vasile Botnaru a indicat că a fost angajat al Spitalului Raional Strășeni mai mult de un an în funcție de șef serviciu tehnic-gospodăresc și avea în subordine un microbuz de model Ford Tranzit. Pe parcursul aceluși an s-a depistat o diferență de motorină în rezervorul mașinii, însă cu această mașină își exercită atribuțiile patru șoferi.

A precizat că verifica zilnic starea tehnică a automobilului, inclusiv și motorina. Motorina era verificată după indicatorul acului de pe panoul de bord din fața șoferului. La cantități mici lipsa ori diferența de motorină aproape nu poate fi observată.

La fel, a relatat că a sesizat conducerea Spitalului Raional Strășeni printr-un demers, când s-a ajuns la diferența de 20 litri de motorină. Apoi peste 1-2 luni diferența a ajuns la 60 litri, iar dânsul a fost învinuit că nu controla situația și la 01 decembrie 2021 a fost sancționat disciplinar cu „avertisment”.

Cardul de alimentare a automobilului era la șoferi și se transmitea de la un șofer la altul din tură în tură. Șoferii poartă responsabilitate pentru consumul de motorină, starea tehnică a mașinii, respectarea regulilor de circulație etc., iar odată ce automobilul a ieșit de pe teritoriul spitalului nu poate fi controlat de nimeni.

Pe teritoriul spitalului nu există camere de supraveghere care ar ține sub vizor mișcările automobilului timp de 24 ore.

Totodată, mașina nu este dotată nici cu GPS pentru a controla acțiunile șoferilor și locul de poziționare al automobilului care nu a fost supus unui control al consumului de motorină, la un centru abilitat și autorizat.

A evidențiat că nu s-a demonstrat faptul furtului de motorină, administrația nu a apelat la organele competente de anchetă, ci a aplicat tuturor sancțiuni, iar în urma acestui „avertisment”, dânsul s-a simțit jignit, atacat pe nedrept, a avut nopți nedormite, insomnii, dureri de inimă, buletin de boală, cheltuieli pentru medicamente.

În drept, reclamantul Vasile Botnaru și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 166-167 din Codul de procedură civilă, art. 355-356 din Codul muncii.

Reclamantul Vasile Botnaru a solicitat anularea ordinului nr. 418-p din 01 decembrie 2021 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, repararea prejudiciului moral și prejudiciului material.

La 18 aprilie 2022, Vasile Botnaru, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, a depus cerere de majorare și concretizare a pretențiilor, solicitând:

1) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 418-p din 01 decembrie 2021 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, prin care a fost sancționat cu sancțiunea disciplinară „avertisment”;

2) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 47-p din 17 ianuarie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, prin care a fost sancționat cu sancțiunea disciplinară „muștrare”;

3) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 25 din 16 martie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, prin care a fost sancționat cu sancțiunea disciplinară „muștrare”;

4) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 99-p din 22 martie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, prin care a fost sancționat cu sancțiunea disciplinară „muștrare aspră”;

5) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 105-p din 31 martie 2022 cu privire la suspendarea contractului individual de muncă și ordinului nr. 107-p cu privire la modificarea ordinului nr. 105-p din 31 martie 2022 cu privire la suspendarea contractului individual de muncă, prin care a fost suspendat contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020 pentru perioada 04 aprilie 2022 - 24 aprilie 2022;

6) încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată și de asistență juridică (f. d. 19-24, vol. I).

În motivarea cererii de majorare și concretizare a pretențiilor, reclamantul Vasile Botnaru, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, a indicat că la 16 noiembrie 2020, a fost angajat în funcția de șef de gospodărie al IMSP Spitalul raional Strășeni și tot în aceeași zi a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 162/20.

Potrivit condițiilor pct. 20 din contractul individual de muncă nr. 162/20, contract individual de muncă nu poate fi modificat (completat) decât printr-un acord suplimentar semnat de părți, care se anexează la contract și este parte integrantă a acestuia.

La 26 mai 2021, i-a fost prezentat pentru semnare contractul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 27 cu privire la răspunderea materială deplină, semnat de către șefa IMSP Spitalul raional Strășeni, Ioana Șoimu, potrivit căruia se intenționa răspunderea materială deplină a lui pentru bunurile aflate în gestiune.

A remarcat că nu a fost de acord să semneze contractul nr. 27 din 26 mai 2021, deoarece contravine pct. 20 din contractul individual de muncă nr. 162/20 și se referea la o altă funcție (asistent medical superior, secție Terapie generală și îngrijiri cronice).

A comunicat că a cerut, ca inițial pârâtul să-i transmită printr-un act bunurile de care urmează să ducă răspundere materială deplină și să-i creeze condiții de păstrare a acestor bunuri prin instalarea camerelor de luat vedere pe teritoriul IMSP Spitalul raional Strășeni, precum și instalarea la automobil a sistemului GPS, iar mai apoi să fie elaborat și semnat un acord adițional la contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020 de răspundere materială deplină.

A evidențiat că șefa spitalului s-a revoltat și l-a amenințat că va avea probleme, și va fi concediat de la lucru prin orice metode.

Inițial dânsul nu a atras atenția acestor amenințări, însă ulterior a constatat că angajatorul intenționează să-l elibereze prin orice metodă din funcția deținută.

Prin ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 418-p din 01 decembrie 2021, a fost sancționat disciplinar cu sancțiunea disciplinară „avertisment”.

Prin ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 47-p din 17 ianuarie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, a fost sancționat cu sancțiunea disciplinară „muștrare”.

Prin ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 25 din 16 martie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, a fost sancționat cu sancțiunea disciplinară „muștrare”.

Prin ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 99-p din 22 martie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, a fost sancționat cu sancțiunea disciplinară „mustrare aspră”.

A considerat că ordinele de sancționare sunt ilegale, nu corespund cerințelor stipulate în art. 210 din Codul muncii și urmează a fi anulate de către instanța de judecată.

Potrivit părții dispozitive a ordinului nr. 418-p din 01 decembrie 2021, a fost sancționat disciplinar cu avertisment pentru insuficiența controlului și monitorizării șoferilor din subordine privind evidența curselor și alimentării cu combustibil a transportului IMSP Spitalul raional Strășeni, ceea ce a produs un prejudiciu material cauzat angajatorului în mărime de 1 107,24 de lei.

A remarcat că este neîntemeiată această învinuire, deoarece potrivit dispoziției șefei IMSP Spitalul raional Strășeni, Ioana Șoimu, contabilitatea spitalului le-a eliberat șoferilor un card, cu care aceștia aprovizionau automobilul de serviciu și la acest combustibil aveau acces doar șoferii, de la care și s-a încasat în final în mod solidar prejudiciul material cauzat în mărime de 1 107,24 de lei. Din aceasta rezultă că conducătorii auto sunt vinovați de neajunsul combustibilului și nu dânsul.

Mai mult ca atât, deși dânsul a constatat neajunsul combustibilului și a raportat în scris conducerii spitalului, la 19 august 2021, despre acest neajuns și despre motivele apariției acestui neajuns, până la urmă pentru aceasta a și fost sancționat prin ordinul nr. 418-p din 01 decembrie 2021.

Totodată, deși neajunsul combustibilului s-a constatat încă la 19 august 2021, contrar prevederilor art. 209 din Codul muncii, sancțiunea disciplinară i-a fost aplicată doar la 01 decembrie 2021, cu depășirea termenului de aplicare a sancțiunii disciplinare cu mai mult de 2 luni.

Prin urmare, ordinul nr. 418-p din 01 decembrie 2021 este ilegal, nemotivat, contrar prevederilor art. 209 și 210 din Codul muncii, care urmează a fi anulat de instanța de judecată.

De asemenea, reclamantul a considerat că este ilegal și ordinul nr. 47-p din 17 ianuarie 2022, deoarece nu a refuzat în semnarea contractului de răspundere materială deplină, ci doar a cerut administrației ca să respecte clauzele contractuale stipulate în pct. 20 din contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020, și anume, să fie elaborat un acord adițional la contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020, cu crearea condițiilor normale de păstrare a bunurilor prin instalarea camerelor de luat vedere și instalarea GPS-ului la automobil și prin întocmirea unui act de transmitere spre păstrare a bunurilor materiale.

Din conținutul părți dispozitive a ordinului nr. 47-p din 17 ianuarie 2022, nu este clar pentru ce a fost sancționat, pentru faptul că a refuzat să semneze contractul de răspundere materială deplină sau pentru faptul că a fost anterior sancționat disciplinar prin ordinul nr. 418-p din 01 decembrie 2021.

Ordinul nr. 47-p din 17 ianuarie 2022 nu este motivat, este contrar prevederilor art. 210 din Codul muncii și necesită a fi anulat de instanța de judecată.

Reclamantul a considerat ilegal și ordinul nr. 25 din 16 martie 2022.

Astfel, după cum rezultă din conținutul părții dispozitive a ordinului nr. 25 din 16 martie 2022, dânsul a fost sancționat disciplinar pentru încălcarea pct. 3.5 lit. c), d), e), r), w), y), pct. 3.6 lit. j), pct. 5.9 lit. 1), n), r), t) din Regulamentul intern al IMSP Spitalul raional Strășeni, aprobat prin ordinul nr. 54 din 01 iunie 2021, inclusiv prezentarea eronată a datelor de la contorul de evidență al consumului de energie electrică de la cabinetul ftizio pneumologie, care ar fi adus un prejudiciu material instituției, neînregistrarea în registrul de evidență al salariaților personalului administrativ privind data și ora sosirii la lucru, inclusiv data și ora plecării de la lucru. Prin acest comportament s-a constatat că se ignoră și nu sunt îndeplinite ordinele și deciziile directorului.

Punctul 5.9 din Regulamentul intern al IMSP Spitalul raional Strășeni prevede expres ce constituie abatere disciplinară și pentru ce abatere disciplinară poate fi sancționat salariatul.

Totodată, din conținutul părții dispozitive a ordinului nr. 25 din 16 martie 2022 nu este clar pentru ce faptă concretă a fost sancționat.

Din conținutul pct. 9 din contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 decembrie 2020 nu rezultă că dânsul este responsabil de evidența consumului de energie electrică.

În partea dispozitivă a ordinului de sancționare se mai indică că a fost sancționat disciplinar pentru neînregistrarea în registrul de evidență al salariaților personalului administrativ privind data și ora sosirii la lucru, inclusiv data și ora plecării de la lucru, iar prin acest comportament s-a constatat că se ignoră și nu sunt îndeplinite ordinele și deciziile directorului.

A invocat dezacordul său cu acuzațiile aduse, deoarece evidența personalului instituției respective se duce prin tabelele de pontaj și nu prin careva registre.

Totodată, reieșind din obligațiile indicate în pct. 9 din contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020 nu rezultă că este responsabil de ducerea evidenței salariaților spitalului prin registrul de evidență.

Respectiv, ordinul nr. 25 din 16 martie 2022 este ilegal, abuziv, contrar prevederilor art. 210 din Codul muncii și necesită a fi anulat de către instanța de judecată.

De asemenea, reclamantul a considerat ilegal și abuziv ordinul nr. 99-p din 22 martie 2022.

Potrivit conținutului părții dispozitive a ordinului nr. 99-p din 22 martie 2022, a fost sancționat disciplinar cu mustrare aspră pentru încălcarea pct. 3.5 lit. c), d), e), r), w), y) și pct. 3.6 lit. f) din Regulamentul intern al IMSP Spitalul Raional Strășeni, aprobat prin ordinul nr. 54 din 01 iunie 2021, inclusiv prin intrarea abuzivă, fără invitație, în timpul desfășurării ședinței comisiei de disciplină la 04 martie 2022, insultarea membrilor comisiei prezenți, amenințarea directorului, părăsirea ședinței comisiei de lucru și refuzul de a fi prezent la ședința comisiei de disciplină, cu mențiunea că în cadrul ședinței din 13 ianuarie 2022 a avut un comportament asemănător și luând în considerație că anterior i-au fost aplicate sancțiuni

disciplinare prin ordinul nr. 418-p din 01 decembrie 2021 și prin ordinul nr. 47-p din 17 ianuarie 2022.

Din conținutul părții dispozitive a ordinului nr. 99-p din 22 martie 2022 nu este clar pentru care faptă concret a fost sancționat disciplinar, pentru faptul că a intrat abuziv și fără invitație la comisia disciplinară sau pentru faptul că a părăsit aceeași ședință a comisiei. Astfel, dacă a părăsit ședința comisiei, rezultă că a fost invitat la ședință și nu a intrat abuziv.

De asemenea, în ordin se menționează că dânsul ar fi fost sancționat disciplinar pentru faptul că a insultat membrii comisiei și ar fi amenințat directorul. Pe de altă parte, în ordin nu este indicat nimic referitor la faptul că persoanele care se consideră insultate sau amenințate de către el s-ar fi adresat cu careva plângeri organelor de drept.

Din ordin nu este clar pentru care faptă este sancționat, pentru așa zisa insultare sau amenințare din 13 ianuarie 2021 ori din 04 martie 2022.

În opinia reclamantului ordinele de sancționare sunt ilegale, poartă un caracter abuziv, în scop de răzbunare de către șefa spitalului pentru faptul că se străduie să-i fie respectate drepturile sale stipulate în contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020.

A apreciat că ordinul nr. 105-p din 31 martie 2022, modificat prin ordinul nr. 107-p din 31 martie 2022, prin care contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020 a fost suspendat pentru perioada 04 aprilie 2022 - 24 aprilie 2022 este ilegal și urmează a fi anulat de instanța de judecată.

În motivarea ordinelor nr. 105-p din 31 martie 2022 și nr. 107-p din 31 martie 2022 se menționează că temei de suspendare a contractului individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020 au servit ordinele de sancționare nr. 418-p din 01 decembrie 2021, nr. 47-p din 17 ianuarie 2022, nr. 25 din 16 martie 2022 și nr. 99-p din 22 martie 2022.

A menționat că nr. 418-p din 01 decembrie 2021, nr. 47-p din 17 ianuarie 2022, nr. 25 din 16 martie 2022 și nr. 99-p din 22 martie 2022 sunt ilegale și abuzive, iar în consecință sunt lovite de nulitate absolută. Prin urmare și ordinul nr. 105-p din 31 martie 2022, modificat prin ordinul nr. 107-p din 31 martie 2022 este ilegal și abuziv, datorită legăturii lui reciproce cu ordinele nr. 418-p din 01 decembrie 2021, nr. 47-p din 17 ianuarie 2022, nr. 25 din 16 martie 2022 și nr. 99-p din 22 martie 2022.

La 11 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Vasile Botnaru, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, a depus cerere de majorare și concretizare a pretențiilor, solicitând:

1) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 131-p din 26 aprilie 2022 cu privire la concediere, prin carte a fost concediat din funcția de șef de gospodărie în baza art. 86 alin. (1) lit. f) din Codul muncii;

2) restabilirea în funcția deținută anterior - șef de gospodărie al IMSP Spitalul raional Strășeni;

3) recunoașterea nulă a ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 14 din 14 februarie 2022 cu privire la constituirea comisiei de disciplină, prin care a fost constituită comisia disciplinară a IMSP Spitalul raional Strășeni;

4) încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă începând cu data de 04 aprilie 2022 și până la data restabilirii la locul de muncă;

5) încasarea salariului mediu lunar;

6) recunoașterea nulității ordinului nr. 68-p din 07 februarie 2022 cu privire la stabilirea suplimentelor de plată la salariu pentru realizarea indicatorilor de performanță pentru luna ianuarie 2022, prin care a fost lipsit de suplimentul la salariu în mărime de 8 % din salariu;

7) recunoașterea nulității ordinului nr. 90-p din 07 martie 2022 cu privire la stabilirea suplimentelor de plată la salariu pentru realizarea indicatorilor de performanță pentru luna februarie 2022, prin care a fost lipsit de suplimentul la salariu în mărime de 15 % din salariu;

8) repararea prejudiciului moral în sumă de 20 000 de lei;

9) compensarea cheltuielilor de judecată și de asistență juridică (f. d. 177-184, vol. I).

Suplimentar, reclamantul Vasile Botnaru, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, a indicat că la 31 martie 2022, pârâtul a emis ordinul nr. 105-p, prin care a dispus suspendarea contractului individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020, începând cu 31 martie 2022 până la 24 aprilie 2022.

Prin același ordin i-a fost interzisă prezentarea la serviciu, precum și neincluderea în tabelul de pontaj și neachitarea salariului.

Prin ordinul nr. 131-p din 26 aprilie 2022 cu privire la concediere, a fost concediat din funcția de șef de gospodărie în conformitate cu prevederile art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii, începând cu data de 26 aprilie 2022, în legătură cu încălcarea repetată a disciplinei de muncă pe parcursul unui an de zile.

A menționat că, după depunerea cererii de majorare a pretențiilor, la 26 aprilie 2022, pârâtul a emis ordinul nr. 131-p, prin care a dispus concedierea lui din funcția de șef de gospodărie conform art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii, pentru încălcarea repetată a disciplinei muncii pe parcursul unui an.

Temei de sancționare cu concedierea din funcția deținută a fost invocat faptul că anterior dânsul a fost sancționat disciplinar prin ordinele nr. 418-p din 01 decembrie 2021, nr. 47-p din 17 ianuarie 2022, nr. 25 din 16 martie 2022, nr. 99-p din 22 martie 2022, precum și procesul-verbal al comisiei de disciplină nr. 01 din 22 aprilie 2022.

La 11 iulie 2022, prin intermediul apărătorului, i-a fost comunicat ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 14 din 14 februarie 2022 cu privire la constituirea comisiei de disciplină, prin care a fost constituită comisia de disciplină în componența: Ioana Șoimu, director - președinte, Ion Ciochină, șef Serviciu resurse umane - secretar, Rodica Croitoru, vice-director - membru, Cristina Mămăligă, șef Serviciu juridic - membru, Anatol Avram, președinte al Comitetului Sindical - membru.

Prin același ordin a fost aprobat Regulamentul cu privire la comisia de disciplină.

A considerat ca fiind ilegale atât ordinul nr. 131-p din 26 aprilie 2022 de sancționare cu concedierea, cât și ordinul nr. 14 din 14 februarie 2022 de creare a comisiei de disciplină.

Potrivit conținutului ordinului nr. 14 din 14 februarie 2022, în componența comisiei au fost incluse persoane, care nu sunt în drept de a participa în calitate de membri ai comisiei de disciplină.

Potrivit art. 207 alin. (1) din Codul muncii, directorului IMSP Spitalul raional Strășeni îi aparține dreptul de a-l sancționa.

Prin urmare, directorul IMSP Spitalul raional Strășeni nu poate avea calitatea de membru al Comisiei de disciplină și să participe la adoptarea propunerilor de sancționare a lui.

A specificat că anume prin astfel de metode și acțiuni, directorul IMSP Spitalul raional Strășeni și-a atins scopul de a-l concedia prin orice metodă pentru faptul că a cerut crearea condițiilor normale de activitate și de păstrare a bunurilor care urmau a-i fi transmise sub răspundere materială.

Potrivit art. 389 din Codul muncii, organele sindicatelor au obligația de a apăra drepturile și interesele salariaților, dar nu de a-i sancționa.

Prin urmare, Anatol Avram, președintele Comitetului Sindical nu poate fi membru al Comisiei de disciplină.

Respectiv, în componența Comisiei disciplinare au fost incluse persoane care nu erau în drept de a fi incluse.

Pe cale de consecință, ordinul nr. 14 din 14 februarie 2022 contravine prevederilor art. 206-210, 389 din Codul muncii, este nul de drept și urmează a fi anulat de instanța de judecată.

La fel, ordinul nr. 131-p din 26 aprilie 2022 este nul de drept, contrar prevederilor art. 210 din Codul muncii și urmează a fi anulat de instanța de judecată.

Având în vedere că ordinele nr. 418-p din 01 decembrie 2021, nr. 47-p din 17 ianuarie 2022, nr. 25 din 16 martie 2022, nr. 99-p din 22 martie 2022, nr. 131-p din 26 aprilie 2022 sunt ilegale, rezultă că dânsul urmează a fi restabilit la locul de muncă, cu achitarea salariului pentru absența forțată de a munci, cu încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei.

Întrucât ordinele de sancționare sus indicate sunt ilegale, pe cale de consecință, ordinul nr. 68-p din 07 februarie 2022, prin care a fost lipsit de suplimentul la salariu în mărime de 8 % din salariu și nr. 90-p din 07 martie 2022, prin care a fost lipsit de suplimentul la salariu în mărime de 15 % din salariu, sunt ilegale și urmează a fi anulate de instanța de judecată.

La 09 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Vasile Botnaru, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, a depus cerere de majorare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea de la IMSP Spitalul raional Strășeni a suplimentului la salariu pentru neachitarea în termen a salariului în mărime de 6 899,20 de lei, pentru perioada 01 mai 2022-09 august 2022 (f. d. 217-218, vol. I).

La 15 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Vasile Botnaru, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, a depus cerere de majorare a pretențiilor, prin care a solicitat recunoașterea nulității proceselor-verbale nr. 01 din 07 februarie 2022 și nr. 02 din 07 martie 2022 a Comisiei de validare pentru stabilirea suplimentelor la salariu pentru performanțe profesionale, în partea lipirii lui de suplimentul la salariu pentru performanțe în mărime de 8 % pentru luna ianuarie 2022 și în mărime de 15 % pentru luna februarie 2022 (f. d. 55-57, vol. II).

Prin hotărârea din 18 august 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă Vasile Botnaru, ca fiind nefondată (f. d. 74, 84-105, vol. II).

Prin decizia din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declrate de avocații Petru Coșleț și Olga Ursu, în interesele lui Vasile Botnaru și menținută hotărârea din 18 august 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central (f. d. 162, 163-187, vol. II).

La 25 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Vasile Botnaru a declarat recurs împotriva deciziei din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată (f. d. 1-15, 17, vol. III).

În motivarea recursului, recurentul Vasile Botnaru a reiterat circumstanțele de fapt și de drept pe care le-a invocat în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

Suplimentar, a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut doar explicațiile intimatului, cu toate că acestea au purtat un caracter declarativ și au respins declarațiile invocate de el, care au fost bazate pe probe.

A considerat că acțiunile instanței contravin legii, or, în conformitate cu art. 89 din Codul muncii, la examinarea litigiului de muncă, probele sunt puse pe seama angajatorului.

Instanța de apel s-a limitat doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța de fond.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 13 februarie 2023, la adresa electronică a reprezentantului recurentului, avocatei Olga Ursu, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 188, vol. II).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 25 februarie 2023, în termenul legal.

La 16 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, IMSP Spitalul raional Strășeni a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de Vasile Botnaru (f. d. 23-37, vol. III).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de Vasile Botnaru împotriva deciziei din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Examinând admisibilitatea recursurilor, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vasile Botnaru este admisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare de la 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare de la 01 septembrie 2023), instanța, după de judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, Vasile Botnaru, înaintând acțiunea împotriva IMSP Spitalul raional Strășeni, concretizată pe parcursul examinării cauzei, a solicitat:

1) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 418-p din 01 decembrie 2021 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, prin care a fost sancționat cu sancțiunea disciplinară „avertisment”;

2) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 47-p din 17 ianuarie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, prin care a fost sancționat cu sancțiunea disciplinară „muștrare”;

3) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 25 din 16 martie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, prin care a fost sancționat cu sancțiunea disciplinară „muștrare”;

4) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 99-p din 22 martie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, prin care a fost sancționat cu sancțiunea disciplinară „muștrare aspră”;

5) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 105-p din 31 martie 2022 cu privire la suspendarea contractului individual de muncă și ordinul nr. 107-p cu privire la modificarea ordinului nr. 105-p din 31 martie 2022 cu privire la suspendarea contractului individual de muncă, prin care a fost suspendat contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020 încheiat pentru perioada 04 aprilie 2022 - 24 aprilie 2022;

6) anularea ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 131-p din 26 aprilie 2022 cu privire la concediere, prin care a fost concediat din funcția de șef de gospodărie în baza art. 86 alin. (1) lit. f) din Codul muncii;

7) restabilirea în funcția deținută anterior - șef de gospodărie al IMSP Spitalul raional Strășeni;

8) recunoașterea nulă a ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 14 din 14 februarie 2022 cu privire la constituirea comisiei de disciplină, prin care a fost constituită comisia disciplinară a IMSP Spitalul raional Strășeni;

9) încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă începând cu data de 04 aprilie 2022 și până la data restabilirii la locul de muncă;

10) încasarea salariului mediu lunar;

11) recunoașterea nulității ordinului nr. 68-p din 07 februarie 2022 cu privire la stabilirea suplimentelor de plată la salariu pentru realizarea indicatorilor de performanță pentru luna ianuarie 2022, prin care a fost lipsit de suplimentul la salariu în mărime de 8 % din salariu;

12) recunoașterea nulității ordinului nr. 90-p din 07 martie 2022 cu privire la stabilirea suplimentelor de plată la salariu pentru realizarea indicatorilor de performanță pentru luna februarie 2022, prin care a fost lipsit de suplimentul la salariu în mărime de 15 % din salariu;

13) repararea prejudiciului moral în sumă de 20 000 de lei;

14) compensarea cheltuielilor de judecată și de asistență juridică;

15) încasarea de la IMSP Spitalul raional Strășeni a suplimentului la salariu pentru neachitarea în termen a salariului în mărime de 6 899,20 de lei, pentru perioada 01 mai 2022-09 august 2022;

16) recunoașterea nulității proceselor-verbale nr. 01 din 07 februarie 2022 și nr. 02 din 07 martie 2022 a Comisiei de validare pentru stabilirea suplimentelor la salariu pentru performanțe profesionale, în partea lipirii lui de suplimentul la salariu pentru performanțe în mărime de 8 % pentru luna ianuarie 2022 și în mărime de 15 % pentru luna februarie 2022.

Fiind investită cu judecarea fondului litigiului, Judecătoria Strășeni, sediul Central, prin hotărârea din 18 august 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, a respins cererea de chemare în judecată depusă Vasile Botnaru, ca fiind nefondată (f. d. 74, 84-105, vol. II).

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din prin decizia din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a respins apelurile declerate de avocații Petru Coșleț și Olga Ursu, în interesele lui Vasile Botnaru și a menținut hotărârea din 18 august 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central (f. d. 162, 163-187, vol. II).

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererea de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a examinat cauza dedusă judecării în mod superficial, iar soluția a fost dată fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și aprecierea cuvenită a argumentelor invocate în apel.

Din materialele dosarului rezultă că la 16 noiembrie 2020, între IMSP Spitalul raional Strășeni, în calitate de angajator și Vasile Botnaru, în calitate de salariat, a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 162/20, prin care salariatul a fost angajat în funcția de șef gospodărie (f. d. 26-29, vol. I).

Potrivit pct. 9 din contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020, salariatul este obligat:

a) să îndeplinească obligațiile prevăzute în art. 9 alin. (2) din Codul muncii;

b) să îndeplinească alte obligații conform Regulamentului intern al IMSP Spitalul raional Strășeni (obligațiile suplimentare negociate de părți): organizarea și coordonarea activității Secției gospodărie; asigurarea întreținerii și reparării sistemelor tehnice defecte, clădirilor, cât și controlul sistemului de ventilare,

condiționare, încălzire, canalizare; gestionarea și verificarea stării tehnice a echipamentelor cu care se execută lucrările în cadrul IMSP Spitalul raional Strășeni; aprovizionarea cu echipament, materiale și produse necesare secției gospodărie; optimizarea consumului de consumabile necesare bunei funcționări a echipamentelor; planificarea planului de activitate zilnic și urmărirea îndeplinirii lucrărilor de către subordonați; întocmirea și evidența respectării graficului de muncă de către subordonați; evidența și prezentarea rapoartelor grafice; gestionarea și coordonarea personalului tehnic.

În conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2) din Codul muncii, (2) Salariatul este obligat:

a) să-și îndeplinească conștiincios obligațiile de muncă prevăzute de contractul individual de muncă;

b) să îndeplinească normele de muncă stabilite;

c) să respecte cerințele regulamentului intern al unității, dacă este elaborat și aprobat de angajator, și să poarte în permanență asupra sa permisul nominal de acces la locul de muncă, acordat de angajator;

d) să respecte disciplina muncii;

d¹) să manifeste un comportament nediscriminatoriu în raport cu ceilalți salariați și cu angajatorul;

d²) să respecte dreptul la demnitate în muncă al celorlalți salariați;

e) să respecte cerințele de securitatea și sănătatea în muncă;

f) să manifeste o atitudine gospodărească față de bunurile angajatorului și ale altor salariați;

g) să informeze de îndată angajatorul sau conducătorul nemijlocit despre orice situație care prezintă pericol pentru viața și sănătatea oamenilor sau pentru integritatea patrimoniului angajatorului;

g¹) să informeze de îndată angajatorul sau conducătorul nemijlocit despre imposibilitatea de a se prezenta la serviciu și să prezinte, în termen de 5 zile lucrătoare după reluarea activității de muncă, documentele care justifică absența;

h) să achite contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în modul stabilit;

i) să îndeplinească alte obligații prevăzute de legislația în vigoare, de contractul colectiv de muncă și de convențiile colective.

Prin ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 418-p din 01 decembrie 2021, pentru insuficiența controlului și monitorizării șoferilor din subordine privind evidența curselor și alimentării cu combustibil a transportului IMSP Spitalul raional Strășeni, ceea ce a produs un prejudiciu material cauzat angajatorului, în mărime de 1 107,24 de lei, lui Vasile Botnaru, șef gospodărie, i-a fost aplicată dancțiune disciplinară sub formă de avertisment (f. d. 34).

Analizând materialele dosarului în raport cu normele juridice enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel în mod pripit a considerat legalitatea sancțiunii disciplinare cu avertisment, menționând eronat precum că există o legătură causală directă între insuficiența

controlului șoferilor din partea salariatului, ca șef de secție și cauzarea prejudiciilor sub formă de neajunsuri de motorină.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a ignorat circumstanțele importante ale cauzei.

Or, din conținutul ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 418-p din 01 decembrie 2021 se atestă că lui Vasile Botnaru i-a fost imputată insuficiența controlului și monitorizării șoferilor din subordine privind evidența curselor și alimentării cu combustibil a transportului IMSP Spitalul raional Strășeni, dar o astfel de obligație în sarcina salariatului Vasile Botnaru nu se regăsește în contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020.

Totodată, în conținutul ordinului menționat, angajatorul nu a indicat care anume obligație prevăzută de contractul individual de muncă ar fi fost încălcată de către Vasile Botnaru.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Vasile Botnaru atât în cererea de majorare și concretizare a pretențiilor din 11 iulie 2022, cât și în cererea de apel a afirmat că corectitudinea utilizării combustibilului nu era în obligațiunea lui de serviciu, or atât distanța parcursă, cât și combustibilul procurat și consumat de șoferi era verificat de contabilitate, care a și eliberat cardurile de alimentare cu combustibil șoferilor, dar nu lui, și anume, de la șoferi, ulterior fiind încasat în mod solidar prejudiciul material cauzat în mărime de 1 107,24 de lei.

Instanța de apel, însă, nu a verificat și a lăsat fără apreciere în decizia emisă aceste argumente invocate de către Vasile Botnaru.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 42 din 21 aprilie 2021 cu privire la evidența și controlul timpului de muncă, a fost introdus un registru de evidență a timpului de muncă în incinta IMSP Spitalul raional Strășeni (f. d. 130, vol. I).

Conform pct. 5 din ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 42 din 21 aprilie 2021, fiecare salariat este obligat să se înregistreze în registru cu indicarea orei de sosire și orei de plecare.

Iar conform pct. 8 din ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 42 din 21 aprilie 2021, președintele comisiei va organiza periodic controlul privind respectarea de către salariați a timpului de sosire și plecare de la locul de muncă cu înregistrarea obligatorie în registrul de evidență, iar în caz de depistare a abaterilor disciplinare, controlul se va finaliza cu întocmirea procesului-verbal.

Prin ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 54 din 01 iunie 2021, a fost aprobat Regulamentul intern al IMSP Spitalul raional Strășeni (f. d. 87, vol. I).

Din actele cauzei se mai constată că prin ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 25 din 16 martie 2022, lui Vasile Botnaru, șef gospodărie, a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de mustrare, pentru încălcarea pct. 3.5 lit. c), d), e), r), w), y), pct. 3.6 lil. j), pct. 5.9 lil. 1), n), r), t) din Regulamentul intern al IMSP Spitalul raional Strășeni, aprobat prin ordinul nr. 54 din 01 iunie 2021, inclusiv prezentarea eronată a datelor de la contorul de evidență al consumului de energie

electrică de la cabinetul ftziopneumologie, care ar fi adus un prejudiciu material instituției, neînregistrarea în registrul de evidență al salariaților personalului administrativ privind data și ora sosirii la lucru, inclusiv data și ora plecării de la lucru, prin acest comportament s-a constatat că se ignoră și nu sunt îndeplinite ordinele și deciziile directorului (f. d. 44, vol. I).

Potrivit pct. 3.5 din Regulamentul intern al IMSP Spitalul raional Strășeni, salariatul este obligat: c) să respecte cerințele Regulamentului intern al Instituției publice; d) să respecte disciplina muncii; e) să manifeste un comportament nediscriminatoriu în raport cu ceilalți salariați și cu angajatorul; r) să asigure servicii de calitate, să dispună de un comportament demn și corect în cadrul relațiilor de serviciu, să aibă în permanență o ținută îngrijită și decentă ce nu va conține elemente ce nu corespund normelor etice sau care ar putea discredita reputația profesională și imaginea IMSP Spitalul raional Strășeni; w) să aibă o atitudine conciliantă în exprimarea opiniilor, întru evitarea generării conflictelor; y) să nu aducă atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul IMSP Spitalul raional Strășeni, precum și persoanelor cu care intră în legătură exercitându-și funcția, prin: întrebuițarea unor expresii jignitoare, dezvăluirea unor aspecte ale vieții private ale colegilor, altor persoane, formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase, prin discriminare directă, indirectă, hărțuire, inclusiv hărțuire sexuală, discriminare multiplă.

Punctul 3.6. lit. f) din Regulamentul prevede că salariaților le este interzis: să aducă atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea atribuțiilor de serviciu, prin întrebuițarea unor expresii jignitoare, dezvăluirea unor aspecte ale vieții private, formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase. Dezvăluirea informațiilor care nu au caracter public sau reținerea documentelor care conțin asemenea informații, la solicitarea reprezentanților unei autorități sau instituții publice/private. salariaților IMSP Spitalul raional Strășeni; este permisă numai cu acordul Directorului.

Punctul 5.9 din Regulamentul prevede că constituie abatere disciplinară și se sancționează conform procedurii disciplinare stabilite de Codul muncii și de prezentul Regulament, următoarele fapte, după cum urmează: l) nerespectarea, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a termenelor de soluționare a petițiilor, a termenelor stabilite prin actele interne, etc.; n) refuzul de executare a ordinelor interne; r) fumatul la locul de muncă. în clădiri, blocuri, inclusiv pe teritoriul IMSP Spitalul raional Strășeni; s) ridicarea vocii, adresări calomnioase, jignitoare la adresa directorului; t) încălcarea codului deontologic al lucrătorului medical și farmaceutic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că Regulamentul intern al IMSP Spitalul raional Strășeni, aprobat prin ordinul nr. 54 din 01 iunie 2021, invocat ca temei de drept în ordinul nr. 25 din 16 martie 2022, nu prevede obligația salariatului să se înregistreze în registrul de evidență al salariaților, obligație care este prevăzută în ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 42 din 21 aprilie 2021 cu privire la evidența și controlul timpului de muncă, dar care nu se regăsește ca temei de drept la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare.

Subsidiar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că temeiul de drept indicat de angajator în ordinul nr. 25 din 16 martie 2022: pct. 3.5 lit. c), d), e), r), w), y) și pct. 3.6 lil. j) din Regulamentul intern al IMSP Spitalul raional Strășeni, nu se referă și nu au legătură cu fapta imputabilă lui Vasile Botnaru, și anume, neînregistrarea în registrul de evidență al salariaților personalului administrativ privind data și ora sosirii la lucru, inclusiv data și ora plecării de la lucru.

La acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că nu este suficient ca angajatorul să invoce o multitudine de prevederi din Regulamentul intern al IMSP Spitalul raional Strășeni, dar să motiveze atât în fapt temeiurile emiterii ordinului, cât și legătura cauzală cu cele de drept.

De altfel, în ordinul nr. 25 din 16 martie 2022 angajatorul a omis să indice perioada în care salariatul Vasile Botnaru nu a efectuat înregistrările în registrul de evidență al salariaților personalului administrativ privind data și ora sosirii la lucru, inclusiv data și ora plecării de la lucru.

Instanța de apel în mod neînțeles a stabilit că Vasile Botnaru, în toată perioada sa de activitate, nu a semnat în registrul respectiv, astfel prin ordinul nr. 21 din 07 martie 2021, administrația instituției a solicitat explicații privind neîndeplinirea ordinului directorului, cât și în privința altor încălcări conform art. 208 din Codul muncii, însă în explicațiile salariatului Vasile Botnaru, motive întemeiate privind neexecutarea ordinului conducerii nu s-au regăsit.

Cu referire la pct. 5.9 lit. n) din Regulamentul intern al IMSP Spitalul raional Strășeni, aprobat prin ordinul nr. 54 din 01 iunie 2021, instanța de apel a menționat că refuzul de executare a ordinelor interne constituie o abatere disciplinară.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia precum că prin refuzul demonstrativ de a executa ordinul directorului privind consemnarea în registrul de evidență a timpului de muncă, Vasile Botnaru și-a arătat desconsiderarea și a tratat cu nonșalanță executarea obligațiilor ce-i revin, iar circumstanța că acest refuz a avut o continuitate îndelungată amplifică gradul prejudiciabil al faptei săvârșite și justifică pe deplin aplicarea sancțiunii disciplinare mustrea.

Mai cu seamă că salariatul Vasile Botnaru s-a prezentat la serviciu, s-a aflat la muncă în orele de lucru și a exercitat atribuțiile ce îi revin, fiindu-i achitat salariu, circumstanțe care nu au fost verificate de instanța de apel în raport cu fapta imputată – neînregistrarea în registrul de evidență al salariaților personalului administrativ privind data și ora sosirii la lucru, inclusiv data și ora plecării de la lucru, pentru care angajatul Vasile Botnaru a fost sancționat disciplinar.

În acest sens, instanța de apel a omis să se expună cu privire la argumentul apelantului precum că niciodată nu a manifestat un comportament incorect și nedemn în relațiile de serviciu, nu numai că a respectat orele de muncă, dar s-a aflat la muncă și în afara orelor de serviciu și în zilele libere, dând dovadă de o responsabilitate totală față de obligațiunile sale de serviciu.

În același timp, instanța de apel nu a apreciat dacă neînregistrarea în registrul de evidență al salariaților personalului administrativ privind data și ora sosirii la

lucru, inclusiv data și ora plecării de la lucru, constituie o abatere disciplinară prin prisma Codului muncii.

Pe cale de consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că este eronată concluzia instanței de apel precum că existența abaterii sub forma neînregistrării în registrul de evidență a timpului de muncă pe o perioadă îndelungată de timp este de o gravitate suficientă pentru a fi sancționată cu mustrare.

Sub un alt aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind eronată soluția instanței de apel cu privire la legalitatea ordinului IMSP Spitalul Raional Strășeni nr. 99-p din 22 martie 2022.

Actele cauzei atestă că prin ordinul IMSP Spitalul Raional Strășeni nr. 99-p din 22 martie 2022, lui Vasile Botnaru, șef gospodărie, a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de mustrare aspră, pentru încălcarea pct. 3.5 lit. c), d), e), r), w), y) și pct. 3.6 lit. f) din Regulamentul intern al IMSP Spitalul Raional Strășeni, aprobat prin ordinul nr. 54 din 01 iunie 2021, inclusiv prin intrarea abuzivă, fără invitație, în timpul desfășurării ședinței comisiei de disciplină la 04 martie 2022, insultarea membrilor comisiei prezenți, amenințarea directorului, părăsirea ședinței comisiei de lucru și refuzul de a fi prezent la ședința comisiei de disciplină, cu mențiunea că în cadrul ședinței din 13 ianuarie 2022 a avut un comportament asemănător și luând în considerație că anterior i-au fost aplicate sancțiuni disciplinare prin ordinul nr. 418-p din 01 decembrie 2021 și prin ordinul nr. 47-p din 17 ianuarie 2022 (f. d. 45).

La acest segment, instanța de recurs relevă că, contrar prevederilor art. 209 alin. (1) din Codul muncii, angajatorul a indicat procesul-verbal din 13 ianuarie 2022, drept temei de aplicare a sancțiunii disciplinare lui Vasile Botnaru, la 22 martie 2022.

Or, potrivit art. 209 alin. (1) din Codul muncii, sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical.

În același timp, instanța de apel nu a stabilit și nu a descris prin care anume acțiuni/inacțiuni s-a manifestat comportamentul lui Vasile Botnaru, care se repeta pe parcursul mai multor luni în adresa mai multor angajați și care nu putea fi tolerat.

Totodată, cele indicate în ordinul IMSP Spitalul Raional Strășeni nr. 99-p din 22 martie 2022 nu au fost probate de către angajator prin probe pertinente și concludente, în privința lui Vasile Botnaru lipsind vreo decizie a organului competent în vederea atragerii la răspundere contravențională.

Suplimentar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că faptele imputate lui Vasile Botnaru în ordinul IMSP Spitalul Raional Strășeni nr. 99-p din 22 martie 2022, și anume, intrarea abuzivă, fără invitație, în timpul desfășurării ședinței comisiei de disciplină la 04 martie 2022, părăsirea ședinței comisiei de lucru și refuzul de a fi prezent la ședința comisiei de disciplină, în situația în care salariatul a fost invitat la ședința comisiei de disciplină din 04 martie 2022, nu au fost

verificate de către instanța de apel, în vederea stabilirii dacă aceste acțiuni pot constitui abatere disciplinară și temei de aplicare a sancțiunii disciplinare.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că atât în ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 25 din 16 martie 2022, cât și în ordinul IMSP Spitalul Raional Strășeni nr. 99-p din 22 martie 2022, cuprind ca temei de drept aceleași prevederi din Regulamentul intern al IMSP Spitalul raional Strășeni, și anume, pct. 3.5 lit. c), d), e), r), w), y) și pct. 3.6 lil. j), deși fapta imputată ca abatere disciplinară este diferită, instanța de apel a omis să verifice sub acest aspect legalitatea acestor ordine.

Într-o altă ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că instanța de apel nu a dat apreciere nici argumentelor invocate de apelant în dezacord cu ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 105-p din 31 martie 2022 și ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 107-p din 31 martie 2022.

Din materialele dosarului rezultă că prin ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 105-p din 31 martie 2022, modificat prin ordinul nr. 107-p din 31 martie 2022, a fost suspendat contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020 încheiat cu Vasile Botnaru, șef gospodărie, pe perioada anchetei de serviciu, începând cu data de 04 aprilie 2022 până la data de 24 aprilie 2022 (f. d. 48-49, vol. I).

Potrivit art. 78 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, contractul individual de muncă poate fi suspendat din inițiativa angajatorului pe durata anchetei de serviciu, efectuate în condițiile prezentului cod.

Conform art. 208 alin. (2) din Codul muncii, în funcție de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze și o anchetă de serviciu, a cărei durată nu poate depăși o lună. În cadrul anchetei, salariatul are dreptul să-și explice atitudinea și să prezinte persoanei abilitate cu efectuarea anchetei toate probele și justificările pe care le consideră necesare.

Raportând la caz prevederile legale enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că contractul individual de muncă poate fi suspendat, la inițiativa angajatorului, în situația în care există o faptă comisă de către salariat și pentru comiterea căreia salariatul nu a fost sancționat.

În acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că din textul ordinului IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 105-p din 31 martie 2022, modificat prin ordinul nr. 107-p din 31 martie 2022, nu se identifică o anumită faptă comisă de către Vasile Botnaru pentru care a fost suspendat contractul individual de muncă nr. 162/20 din 16 noiembrie 2020 și organizată ancheta de serviciu.

Or, angajatorul a făcut referire la multiple încălcări ale disciplinei de muncă, constatate prin ordinele nr. 418 din 01 decembrie 2021 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, nr. 47-p din 17 ianuarie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, nr. 25 din 16 martie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare și nr. 99-p din 22 martie 2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare.

Respectiv, pentru aceste încălcări ale disciplinei de muncă comise de către Vasile Botnaru, ultimul a fost sancționat disciplinar prin ordinele nr. 418 din

01 decembrie 2021, nr. 47-p din 17 ianuarie 2022, nr. 25 din 16 martie 2022 și nr. 99-p din 22 martie 2022, fiindu-i aplicate sancțiuni disciplinare.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că nici la finele anchetei de serviciu, și anume, prin procesul-verbal nr. 01 al comisiei de disciplină din 22 aprilie 2022 cu privire la desfășurarea anchetei de serviciu, nu a fost constatată o nouă abatere a disciplinei de muncă și pentru care Vasile Botnaru nu a fost anterior sancționat disciplinar (f. d. 201-203, vol. I)

În raport cu aceste constatări este evident că poziția instanței de apel de respingere a pretenției privind nulitatea ordinelor nr. 105-p din 31 martie 2022 și nr. 107-p din 31 martie 2022, este pripită, în situația în care nu este clar pentru ce faptă a salariatului, angajatorul a organizat o anchetă de serviciu începând cu 04 aprilie 2022, care se organizează în funcție de gravitatea unei fapte comise de angajat, ceea ce la caz, lipsește.

Pe cale de consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că nu poate fi reținută nici concluzia instanței de apel precum că angajatorul corect a desfășurat unilateral contractul individual de muncă în temeiul legal prevăzut de art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că prin ordinul IMSP Spitalul raional Strășeni nr. 131-p din 26 aprilie 2022 cu privire la concediere, Vasile Botnaru a fost concediat din funcția de șef de gospodărie, în baza Codului muncii, art. 86 alin. (1) lit. g) încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior salariatul a fost sancționat disciplinar, de la data de 26 aprilie 2022 (f. d. 185, vol. I).

Conform art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinate, se admite pentru încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior salariatul a fost sancționat disciplinar.

Din dispozițiile legale menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă aplicarea concedierii în calitate de sancțiune disciplinară constă în faptul că salariatul nu va putea fi concediat la prima sa abatere, ci pentru abaterea comisă repetat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că la caz lipsește întrunirea condițiilor incidente temeiului de concediere enunțat, și anume, încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior salariatul a fost sancționat disciplinar.

Or, în speță, lipsește o anumită faptă care ar fi fost comisă de către Vasile Botnaru, pentru care salariatul nu a fost sancționat disciplinar, iar gravitatea faptei comise ar fi dus la concedierea salariatului.

Situația analizată denotă faptul că instanța de apel pripită a considerat că, deoarece angajatul, într-o perioadă relativ scurtă de timp, a admis un șir de fapte prejudiciabile, angajatorul a fost în drept să decidă concedierea salariatului Vasile Botnaru.

Prin urmare, instanța de apel, la adoptarea soluției, nu a elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

În conexiunea celor relatate, este cert că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, respectiv, instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Potrivit art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

La rândul său, art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform prevederilor art. 390 alin. (1) lit. e), f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă, concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

În cazul respingerii apelului, instanța de apel este obligată să indice în decizie motivele respingerii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că legea procesuală consacră principiul general potrivit căruia orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Motivarea este un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie.

Obligativitatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a prevederilor art. 239 din Codul de procedură civilă și art. 6 alin. (1) din Convenție.

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, CtEDO a statuat în repetate rânduri necesitatea motivării hotărârilor, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari vs. Finlanda).

În acest sens, actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cerințele și obiecțiile formulate.

Totodată, reieșind din limitele judecării apelului și din specificul obiectului acțiunii în cauză, se va remarca că în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei hotărârii contestate, instanța de apel are obligația de a pătrunde în esența criticilor aduse de către apelant în dezacord cu hotărârea primei instanțe și de a se expune pe marginea tuturor motivelor și argumentelor.

În prezenta cauză, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a trecut în mod superficial asupra argumentelor și criticilor invocate de Vasile Botnaru în cererea apel, or, nu a dat apreciere argumentelor invocate, fiind o redactare a hotărârii instanței de fond.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea

multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Vasile Botnaru.

Se casează integral decizia din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Botnaru împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul raional Strășeni cu privire la anularea ordinelor de aplicare a sancțiunilor disciplinare, anularea ordinului de concediere, recunoașterea nulității ordinelor, a proceselor-verbale a Comisiei de validare pentru stabilirea suplimentelor la salariu, restabilirea în funcția deținută și încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecare a cauzei, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni